

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 491/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., Prievozska 37, Bratislava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária Chabadová, s. r. o., Pri starej prachárni 13, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. Ľubica Pavelková Chabadová, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Ro/143/2013, sp. zn. 2 Ro/193/2013, sp. zn. 2 Ro/87/2013, sp. zn. 2 Ro/269/2013, sp. zn. 2 Ro/83/2013, sp. zn. 3 Ro/116/2013, sp. zn. 2 Ro/200/2013, sp. zn. 9 Ro/196/2013, sp. zn. 8 Ro/167/2013, sp. zn. 8 Ro/188/2013, sp. zn. 9 Ro/222/2013, sp. zn. 8 Ro/117/2013, sp. zn. 8 Ro/184/2013, sp. zn. 2 Ro/275/2013, sp. zn. 2 Ro/258/2013, sp. zn. 2 Ro/218/2013, sp. zn. 2 Ro/203/2013, sp. zn. 2 Ro/184/2013, sp. zn. 2 Ro/118/2013, sp. zn. 3 Ro/200/2013, sp. zn. 3 Ro/76/2013, sp. zn. 3 Ro/103/2013, sp. zn. 3 Ro/139/2013, sp. zn. 3 Ro/283/2013, sp. zn. 9 Ro/181/2013, sp. zn. 1 Ro/95/2013, sp. zn. 9 Ro/106/2013, sp. zn. 9 Ro/230/2013, sp. zn. 8 Ro/247/2013, sp. zn. 8 Ro/165/2013, sp. zn. 9 Ro/187/2013, sp. zn. 9 Ro/138/2013, sp. zn. 9 Ro/236/2013 a sp. zn. 8 Ro/82/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. februára 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., Prievozská 37, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Ro/143/2013, sp. zn. 2 Ro/193/2013, sp. zn. 2 Ro/87/2013, sp. zn. 2 Ro/269/2013, sp. zn. 2 Ro/83/2013, sp. zn. 3 Ro/116/2013, sp. zn. 2 Ro/200/2013, sp. zn. 9 Ro/196/2013, sp. zn. 8 Ro/167/2013, sp. zn. 8Ro/188/2013, sp. zn. 9 Ro/222/2013, sp. zn. 8 Ro/117/2013, sp. zn. 8 Ro/184/2013, sp. zn. 2 Ro/275/2013, sp. zn. 2 Ro/258/2013, sp. zn. 2 Ro/218/2013, sp. zn. 2 Ro/203/2013, sp. zn. 2 Ro/184/2013, sp. zn. 2 Ro/118/2013, sp. zn. 3 Ro/200/2013, sp. zn. 3 Ro/76/2013, sp. zn. 3 Ro/103/2013, sp. zn. 3 Ro/139/2013, sp. zn. 3 Ro/283/2013, sp. zn. 9 Ro/181/2013, sp. zn. 1 Ro/95/2013, sp. zn. 9 Ro/106/2013, sp. zn. 9 Ro/230/2013, sp. zn. 8 Ro/247/2013, sp. zn. 8 Ro/165/2013, sp. zn. 9 Ro/187/2013, sp. zn. 9 Ro/138/2013, sp. zn. 9 Ro/236/2013 a sp. zn. 8 Ro/82/2013 (ďalej len „napadnuté konania“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil Okresnému súdu Veľký Krtíš dňa 31. 3. 2006 a 24. 7. 2006 žaloby na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh, pričom v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku... uvedené podanie sťažovateľ urobil elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (t. j. zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Spolu so žalobami na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh sťažovateľ na Okresný súd Veľký Krtíš zároveň doručil „Sprievodný list k návrhu“, v ktorom informoval Okresný súd Veľký Krtíš o svojom podaní na DVD – nosičoch. Na uvedené podanie reagoval Okresný súd Veľký Krtíš listom, ktorým sťažovateľovi oznamuje, že mu vracia „DVD nosič obsahujúci elektronické dokumenty podpísané zaručeným elektronickým podpisom, keďže súdy Slovenskej republiky, teda aj Okresný súd vo Veľkom Krtíši nemá k dispozícii elektronickú podateľňu, a teda nie sú splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou, prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov“. Na tento list reagoval sťažovateľ listom, v ktorom uvádza, že „Sprievodný list k návrhu“ nie je samozrejme podaním podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Ako už zo samotného názvu (a aj obsahu) tohto listu nepochybne vyplýva, ide len o sprievodný list k návrhu, pričom návrhy na začatie konania (t. j. žaloby na vydanie platobných rozkazov) sú zaznamenané v elektronickej podobe na DVD nosiči. Sťažovateľ už v sprievodnom liste k návrhu zároveň uviedol (čo bolo a je samozrejme možné zistiť aj po otvorení súborov zaznamenaných na príslušnom DVD nosiči), že predmetné podanie urobené elektronickými prostriedkami (t. j. na DVD nosiči) je podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona a opatrené časovou pečiatkou podľa osobitného zákona. Sťažovateľ v ďalšom konštatoval, že podanie bolo urobené v súlade s ust. § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zároveň bolo riadne doručené (31. 03. 2006, 24. 7. 2006), preto v zmysle § 82 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku uvedený deň považuje sťažovateľ za deň začatia konania, pretože toto je deň, kedy došiel Okresnému súdu Veľký Krtíš návrh na jeho začatie... Sťažovateľ informoval Okresný súd Veľký Krtíš, že považuje za nevyhnutné poukázať na zásadu hospodárnosti občianskeho súdneho konania a tú skutočnosť, že urobiť podanie elektronickými prostriedkami podpísané

zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona je možné od 01. 05. 2002 (t. j. 4 roky!!!) a nie je vinou sťažovateľa, že Okresný súd Veľký Krtíš nemá vytvorené podmienky na prijímanie takých podaní. Sťažovateľ ďalej zdôraznil, že Občiansky súdny poriadok považuje všetky spôsoby podania za rovnocenné a zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by písomné podanie malo byť pred ostatnými spôsobmi uprednostňované, resp. zvýhodňované... Sťažovateľ teda dodržal zákonom ustanovený postup a urobil podanie v súlade so zákonom, a to elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom, pričom splnil všetky naňho kladené požiadavky, ktoré súvisia so zaručeným elektronickým podpisom, a napriek tomu jeho podanie nebolo súdom prijaté... Sťažovateľ podal na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť, kde žiadal Ústavný súd Slovenskej republiky, aby svojím nálezom konštatoval porušenie ústavného práva sťažovateľa.»

Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 148/08 z 24. júna 2008 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neprijatím jej podania z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom a okresnému súdu prikázal konať vo veci podania sťažovateľky z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. V relevantnej časti odôvodnenia citovaného nálezu ústavný súd uviedol, že „V súlade s týmto príkazom bude povinnosťou okresného súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, ktorý bol urobený zákonom ustanovenou formou, a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky tohto podania zostanú zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Na tomto zásadnom závere nemôže nič zmeniť prípadná okolnosť, že z technických príčin okresný súd nebude môcť podanie sťažovateľky zaevidovať spätne ku dňu jeho doručenia. I tak bude povinnosťou okresného súdu vychádzať z toho, že podanie bolo doručené s účinkami pôvodného doručenia.“.

Sťažovateľka ďalej uvádza:

«Sťažovateľ Okresnému súdu Veľký Krtíš doručil opätovne podania, o ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol vyššie citovaným Nálezom. V súlade s vysloveným názorom tohto súdu mal a má sťažovateľ za to, že účinky podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania, t. j. s účinnosťou ku dňu 24. 7. 2006. Je preto potrebné vychádzať zo záveru, že návrh na vydanie platobného rozkazu v tejto konkrétnej veci, voči ktorej smeruje toto dovolanie a v ktorej Okresný súd Veľký Krtíš zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, na ktorého zaplatenie vyzval sťažovateľa až v roku 2013, bol podaný dňa 24. 7. 2006... V obdobných, resp. skutkovo totožných konaniach sa rozhodovalo aj na Európskom súde pre ľudské práva v Štrasburgu... Európsky súd pre ľudské práva jednomyselne rozhodol, že Okresný súd porušil žalobcovi právo na spravodlivé súdne konanie... V súlade s rozhodovacou praxou Ústavného súdu v totožných veciach mal a má žalobca za to, že účinky podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania, t. j. s účinnosťou ku dňu 31. 3. 2006. Je preto potrebné vychádzať zo záveru, že návrh na vydanie platobného rozkazu v tejto konkrétnej veci, voči ktorej smeruje toto odvolanie a v ktorej Okresný súd Veľký Krtíš zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, na ktorého zaplatenie vyzval žalobcu až v roku 2013, bol podaný dňa 31. 3. 2006... Okresný súd Veľký Krtíš sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že ide o „znovudoručenie“ návrhov na vydanie platobných rozkazov podaných na tento súd dňa 31. 3. 2006 a 24. 7. 2006... Preto vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a zároveň sťažovateľa poučil, že v prípade jeho nezaplatenia konanie zastaví. Konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Sťažovateľ sa vo veci odvolal... Krajský súd v Banskej Bystrici uznesenie o zastavení konania potvrdil... Namietal, že sťažovateľ neunesol akési dôkazné bremeno, keď bol podľa odvolacieho súdu povinný preukázať..., že ide skutočne o žaloby podávané pôvodne v roku 2006 a nie len o totožné žaloby, doručené v roku 2013 prvýkrát.»

Sťažovateľka k sťažnosti pripojila uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých vyplýva, že ochrany svojich práv sa domáhala i podaním dovolaní proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktoré však dovolací súd odmietol.

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo spoločnosti Lawyer Partners a. s... domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš porušené bolo.

2. Okresnému súdu Veľký Krtíš prikazuje, aby na základe týchto podaní pokračoval v konaniach (príloha menný zoznam konaní tejto sťažnosti).

3. Spoločnosti Lawyer Partners a. s... priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 13.600,- Eur...

4. Okresný súd Veľký Krtíš je povinný uhradiť spoločnosti Lawyer Partners a. s... trovy konania...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

V uvedenom článku ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, pričom petit svojej sťažnosti nenaformulovala dostatočne jasne a určito, pretože v bode 1 petitu sťažnosti žiada vysloviť porušenie označených práv „*postupom Okresného súdu Veľký Krtíš*“ bez toho, aby výslovne uviedla, o ktoré konania ide, a v bode 2 petitu žiada, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal, „*aby na základe týchto podaní pokračoval v konaniach (príloha menný zoznam konaní tejto sťažnosti)*“, pričom formulácia „*na základe týchto podaní*“ je nezrozumiteľná a neurčitá, a preto petit sťažnosti v tejto časti je nevykonateľný. Ústavný súd z dôvodov procesnej ekonómie upustil od výzvy adresovanej právnej zástupkyňi sťažovateľky na odstránenie uvedených nedostatkov petitu sťažnosti a ustálil predmet tohto konania tak, ako je uvedený v záhlaví tohto rozhodnutia, pretože ani prípadné odstránenie uvedených nedostatkov petitu by za žiadnych okolností nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto sťažnosti.

Zo zistení ústavného súdu totiž vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti namietanému postupu v napadnutých konaniach okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, ktorý tak vo všetkých napadnutých konaniach aj urobil. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky preto v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015